

DAUDZPUSĪGĀ INTELEKTA TEORIJA SKOLĀ BĒRNIEM AR SPECIĀLAJĀM VAJADZĪBĀM

L.Sosnare
2018.g.

«INTELEKTS IR INDIVĪDA INTELEKTUĀLĀS SPĒJAS,
KAS NODROŠINA PROBLĒMU RISINĀŠANAS
PRASMI UN RADOŠU DARBĪBU, KURU ATZĪST UN
NOVĒRTĒ NOTEIKTĀ KULTŪRĀ.»

/H. Gārdners/

DAUDZPUSĪGĀ INTELEKTA TEORIJA

- Hovards Gārdners (*Howard Gardner, 1943*) ir amerikāņu pedagogs un psihologs, kas darbojas kognitīvās un attīstības psiholoģijas jomā.
- Ikvienam ir savs veids, kā mēs uztveram informāciju, kā mēs mācāmies.
- Gārdnera daudzpusīgā intelekta modelis izvirza vairākus intelekta veidus.

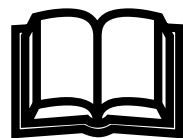
Loģiski matemātiskais

Loģiski, abstrakti spriest

2+2

Valodnieciskais

Klausīties un runāt

Saskarsmes

Sadarboties ar citiem

Pašizpratnes

Vienatnē, ar savu pieredzi, izjūtām

Vizuāli telpiskais

Skatīties

Kermeņa kustību

Darīt

Muzikālais

Izmantot skaņas un ritmu

Dabaszinātniskais

Pētīt un klasificēt

MINĒTOS INTELEKTA VEIDUS VAR SKAIDROT KĀ SPĒJU UN PRASMJU KOPUMU, KO VAR VEIDOT UN IZKOPT

- Cilvēkam viens vai divi intelekta veidi ir dominējoši.
- Katram cilvēkam piemīt visi astoņi intelekta veidi.
- Intelekta veidi darbojas saistīti savā starpā, veidojot kompleksu.
- Ir dažādi intelekta paveidi katra intelekta ietvaros.

KĀPĒC IR VAJADZĪGS NOTEIKT SPĒJU VEIDUS?

- Lai skolotājs zinātu, kuri spēju veidi ir spēcīgāki viņa skolēniem un varētu izvēlēties veiksmīgākos mācīšanas paņēmienus.
- Lai paši skolēni iepazītu sevi, apzinātos savas stiprās un vājās puses un atrastu paņēmienus, kā viņi vislabāk var mācīties.

PĒTĪJUMA MĒRĶIS

- Noskaidrot kādas ir visattīstītākās spējas un prasmes (dominējošais intelekta veids) Rēzeknes internātpamatskolas – attīstības centra 5. - 8. klasēs.

PĒTĪJUMA METODE

- Skolas psihologa adaptētais tests mūsu skolēniem, kas sastāv no 28 jautājumiem. Mūsu skolas izglītojamie ne visi ir spējīgi adekvāti atbildēt uz testa jautājumiem. Tāpēc es izmantoju modificētu rotaļu «Planēta «Izvēle» un anketu «Ar ko tev saistās tavi klasesbiedri», dažādus sajūtu uzdevumus dominējošā intelekta veida noteikšanai no 2000.gadā izdotajā Skolu atbalsta centra pieredzes materiāla.

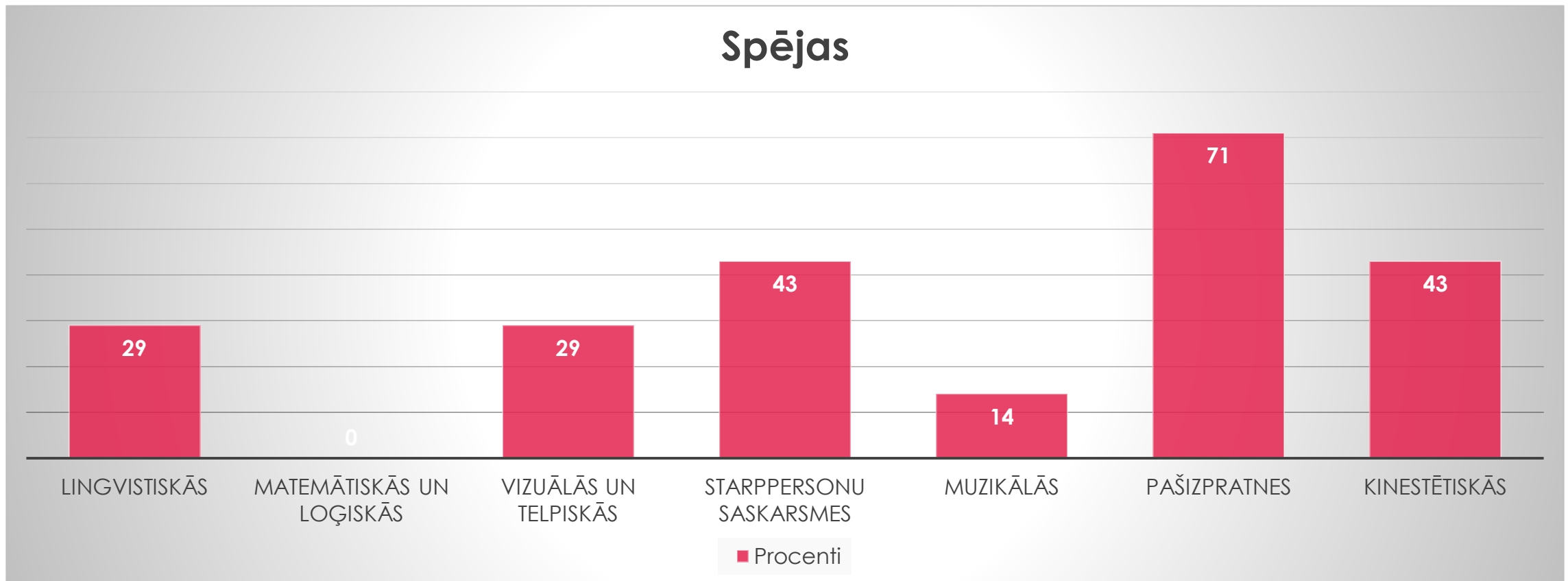

PĒTĪJUMA REZULTĀTI PA KLASĒM

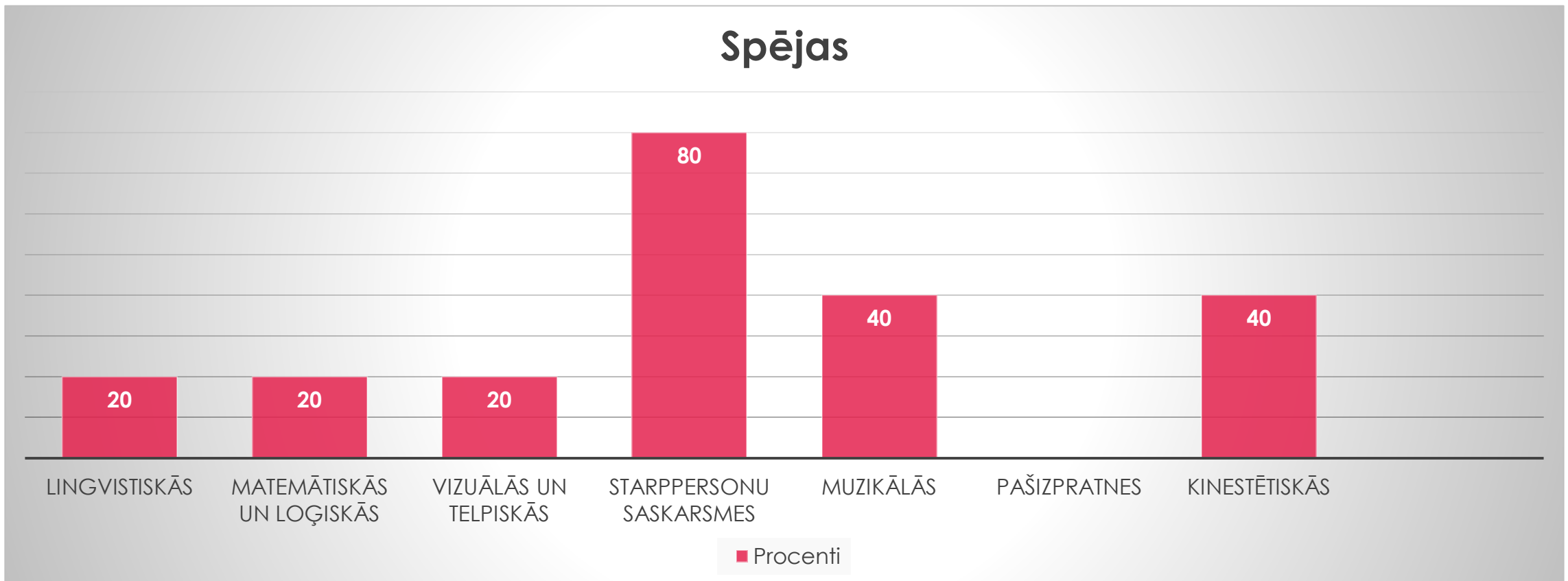
5.A KLASE

Spējas

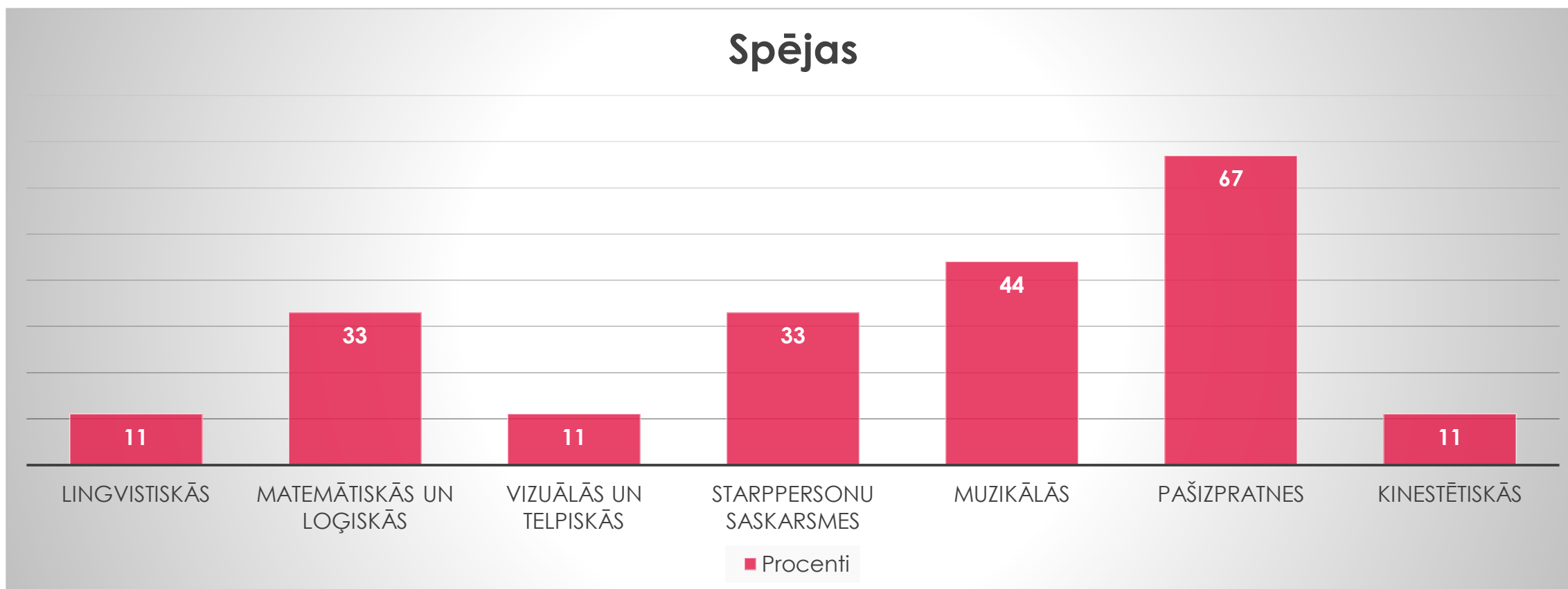
5.B KLASE

Spējas

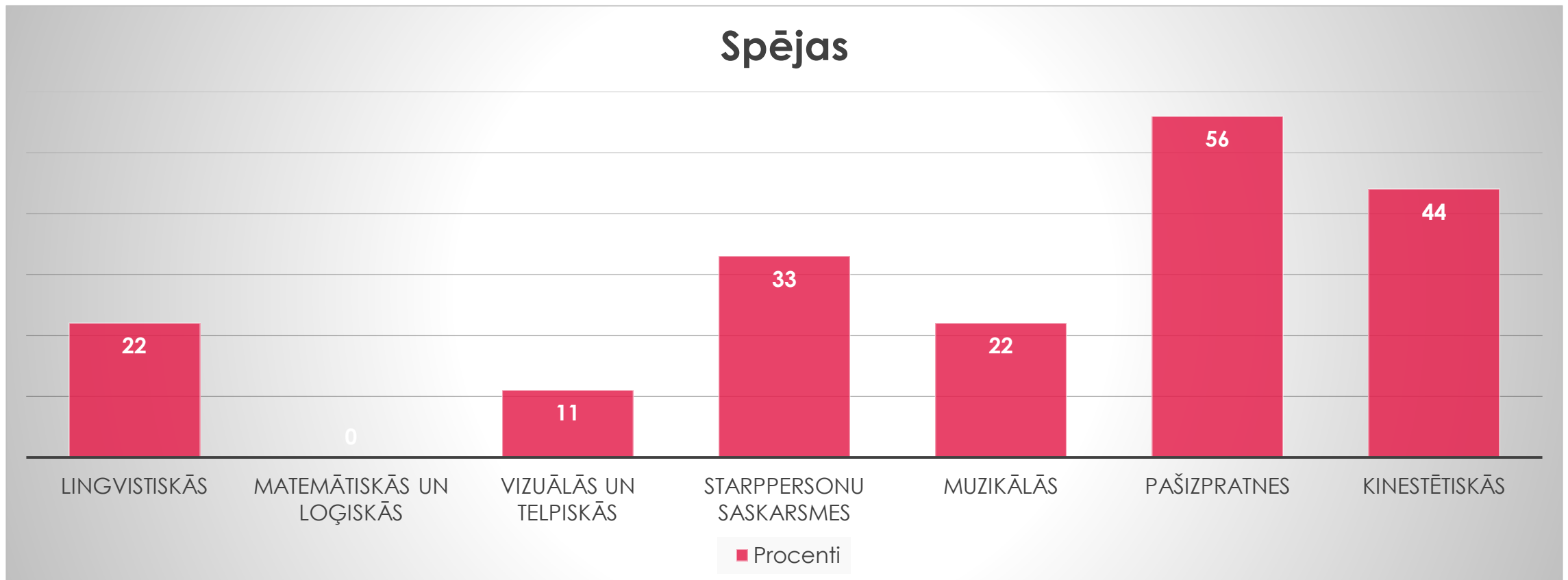
6.KLASE

Spējas

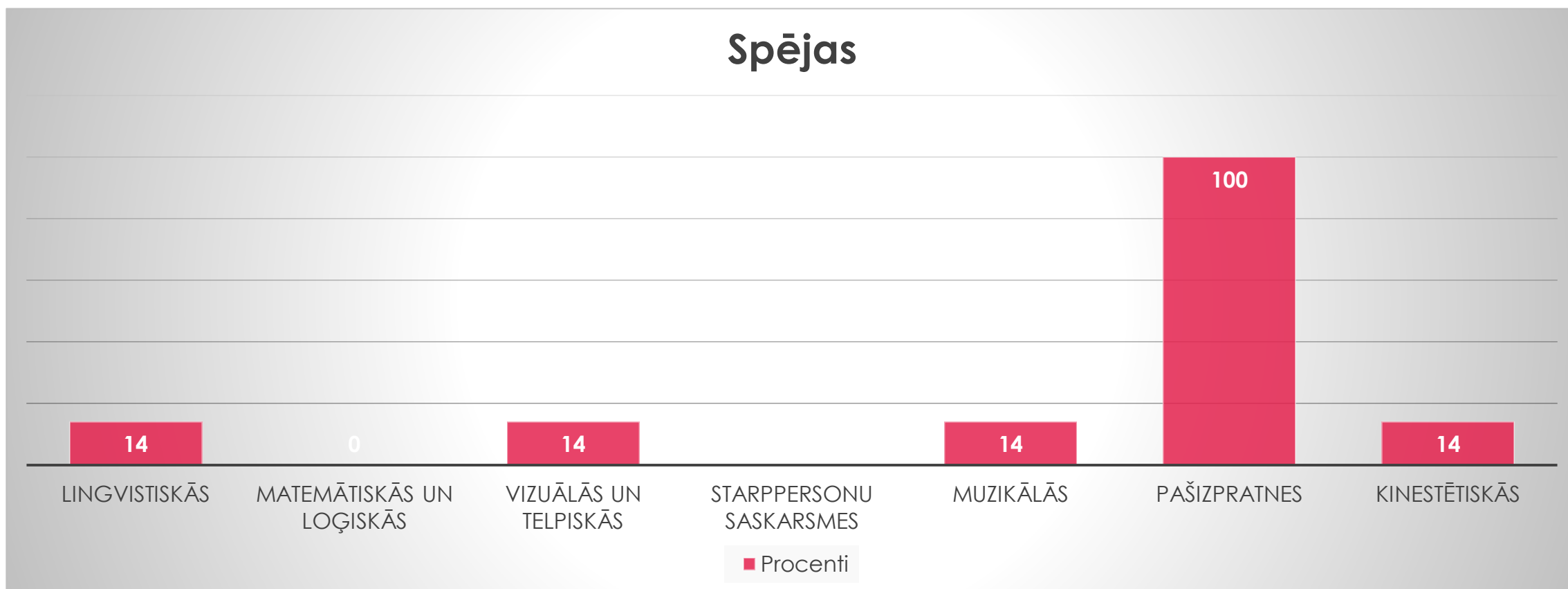
7.A KLASE

Spējas

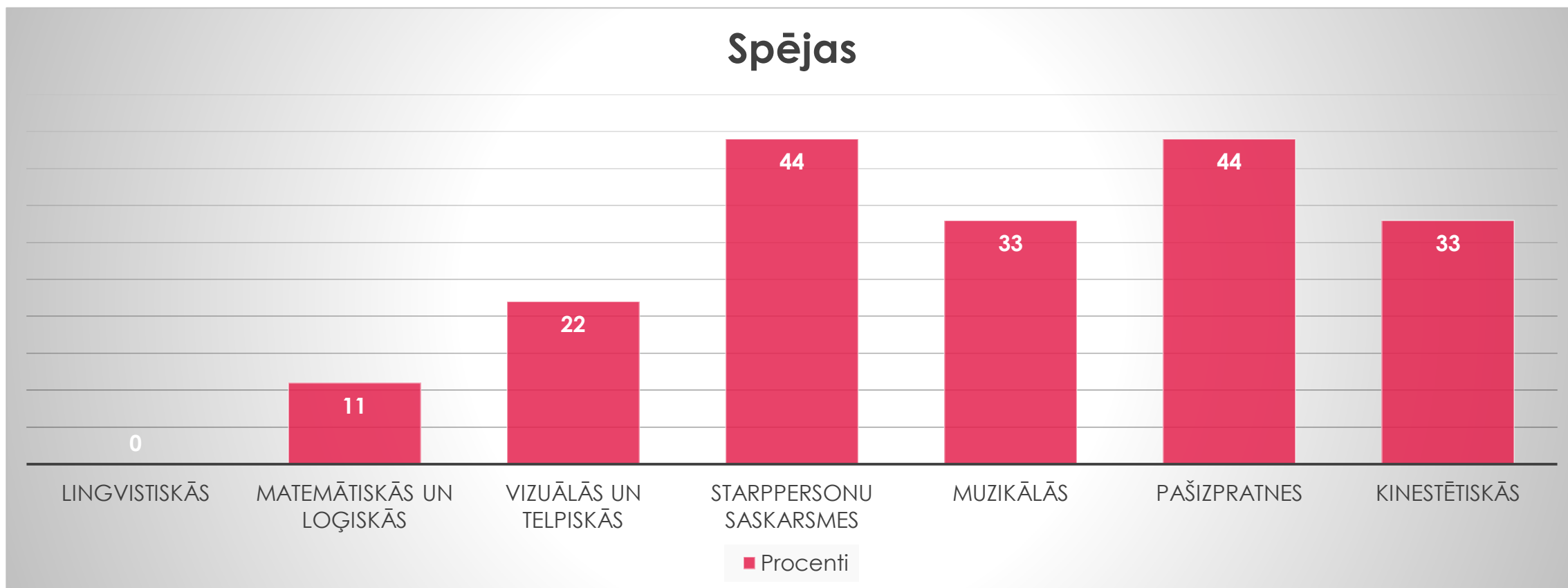
7.B KLASE

Spējas

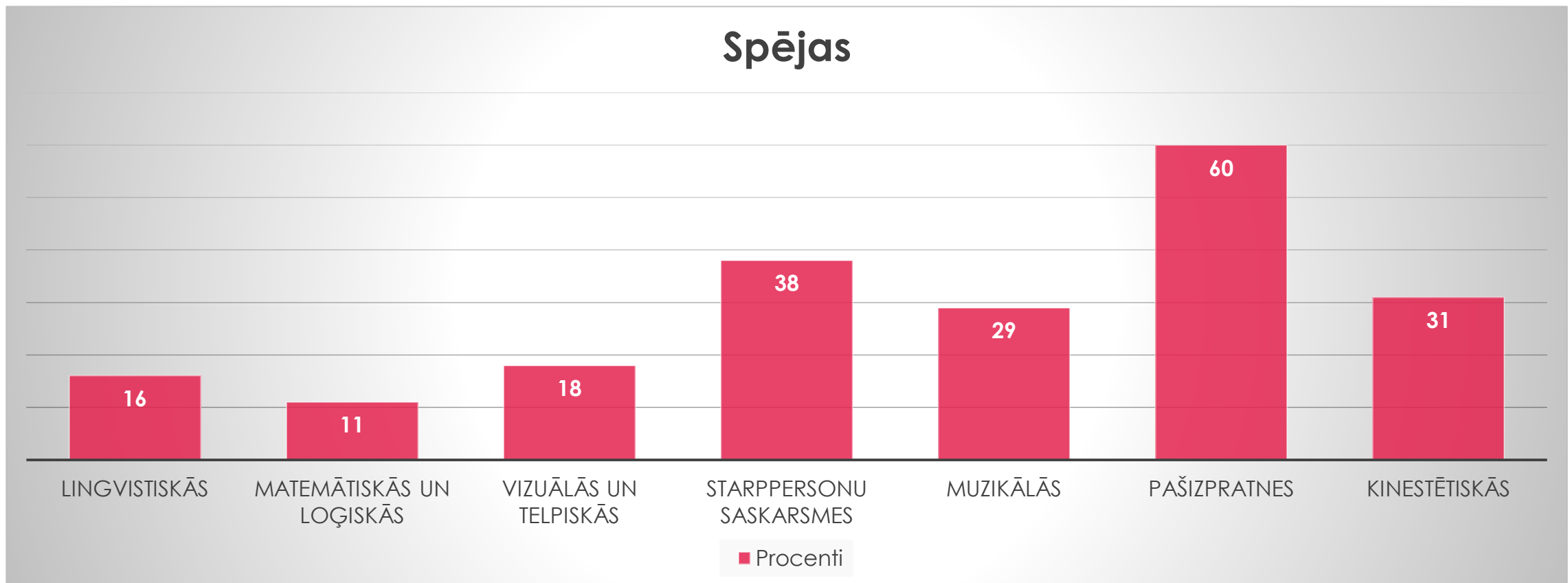

8.KLASE

Spējas

5.- 8. KLAŠU GRUPĀ KOPUMĀ

KĀ MĀCĪT MATEMĀTIKU

Pašizpratnes intelekts

- Vienmēr veikt kļūdu labojumus;
- Atrast dažādus uzdevuma risinājuma veidus;
- Risināt uzdevumus pēc paša skolēna sastādīta plāna.

Saskarsmes intelekts

- Kādam izskaidrot nesaprotamo;
- Ar kādu klasesbiedru savstarpēji labot izrēķinātos uzdevumus;
- Grafiski attēlot savus sasniegumus konkrētajā tematā.

KĀ MĀCĪT MATEMĀTIKU

Ķermeņa - kustību intelekts

- Mērīt objektus ar dažādu ķermeņa daļu palīdzību;
- izdomāt un izspēlēt lugu, kur darbojas dažādas ģeometriskas figūras;
- lietot dažādas matemātiskās spēles;
- izmantot skaitāmo materiālu.

Muzikālais intelekts

- Matemātiskās darbības apzīmēt ar dažādām skaņām;
- Attēlot muzikāli un arī ritmiski skaitļu virknes.
- Parastās daļas saistīt ar taktsmēru mūzikā
- Rēķināt mūzikas pavadībā.

KĀ MĀCĪT MATEMĀTIKU

Vizuāli telpiskais intelekts

- Likumus un paraugpiemērus ierāmēt ar spilgtas krāsas zīmumiem;
- Veidot tabulas;
- Mērījumos izmantot acumēru, tausti;
- Uzzīmēt teksta uzdevuma nosacījumus.
- Zīmēt dažāda veida diagrammas;
- Ļaut stundā bieži mainīt darba pozu.

Valodnieciskais intelekts

- Izskaidrot, kā risināt uzdevumus;
- Sastādīt spēles ar matemātiskiem terminiem;
- Izdomāt pasakas par cipariem, figūrām;
- Sastādīt teksta uzdevumus
- Sastādīt šifrētus uzdevumus

KĀ MĀCĪT MATEMĀTIKU

Loģiski matemātiskais intelekts

- Vairāk rēķināt galvā;
- Lietot kalkulatoru;
- Atrast kopīgo dažādos uzdevumos;
- Sastādīt matemātiskus uzdevumus, lai citi risinātu;
- Risināt «cietos riekstus»

MĀCĪŠANAS VEIDI

Intelekta veids	Mācību metožu piemēri	Mācību materiāli	Uzmanības piesaistīšana
Pašizpratnes	Individualizētas instrukcijas, iespēja neatkarīgi mācīties, pašcieņas veidošana, iespēja izvēlēties, ko mācīties	Materiāli pašpārbaudei, materiāli patstāvīgi veicamiem uzdevumiem	Saīdzini ar savu pieredzi, izvēlies (kaut ko)
Saskarsmes	Mācīšanās grupā, klasesbiedru mācīšana, iesaistīšana pasākumos, to organizēšanā	Galda spēles, lomu spēles materiāli, materiāli pasākumiem	Iemāci, sadarbojies respektējot, sastrādājies
Ķermeņa - kustību	Taustes izmantošana, teatralizētas ainiņas, dejošana, vingrošanas vai sporta aktivitātes, relaksācija	Instrumenti, lai veidotu, māls, sporta piederumi, dažādi priekšmeti, kurus izmantot kā mācību materiālu taustes rotaļām	Izveido, attēlo, aptausti, nodejo, sajūti

Intelekta veids	Mācību metožu piemēri	Mācību materiāli	Uzmanības piesaistīšana
Muzikālais	Dziedāšana, ritma izspēlēšana	Atskaņotājs, skaņdarbu kolekcija, mūzikas instrumenti	Nodziedi, izspēlē ritmu, noklausies
Vizuāli telpiskais	Vizuāli paraugi, demonstrējumi, mākslinieciskas aktivitātes, spēles ar izdomāšanu, metaforu lietošana, vizualizācija, iztēlošanās	Karte, grafiki, video, lego konstruktori, mākslinieciskie materiāli, fotoaparāts, attēli	Apskati, uzzīmē, vizualizē, izkrāso, iztēlojies
Valodnieciskais	Lekcijas, diskusijas, vārdu spēles, stāstu sacerēšana, lasīšana kori, novērojumu žurnāla rakstīšana	Grāmatas, atskaņotājs, dators u.c.	Izlasi, uzraksti, pastāsti, noklausies
Loģiski matemātiskais	Galvas uzdevumi, problēmu uzdevumi, eksperimenti, rēķināšana galvā, spēles ar skaitļiem u.c.	Kalkulators, matemātiskās tabulas, materiāli pētījumiem, eksperimentiem un matemātiskajām spēlēm	Izskaiti, izvērtē, izsecini, sagrupē

SECINĀJUMI

- Pētījumā iekļauto skolēnu dominējošās spējas: pašizpratnes, starppersonu saskarsmes, kinestētiskās.
- Vismazāk izteiktas ir loģiski matemātiskās un lingvistiskās spējas.
- Vielas pasniegšanas veids pamatā atbilst pētījumā ietvertu skolēnu dominējošajām spējām.
- Skolotājam ir iespēja dažādot mācīšanās procesu atbilstoši skolēnu dominējošajām spējām.
- Ievērojot skolēnu individuālo mācīšanās veidu, iespējams veicināt viņu motivāciju mācīties, kā arī paaugstināt pašvērtējumu.
- Februārī, mūsu skolā, veiksmīgi novadītās apvienotās stundas ietvēra aktivitātes, kas bija piemērotas skolēniem ar dažādām dominējošām spējām.

Paldies par uzmanību!

